

Naima El Bezaz
In dienst bij de duivel

Roman

2014
Uitgeverij XL
Leidschendam

Proloog

Ik wachtte in een smaakvol ingerichte kamer, met schilderijen vol abstracte vormen. Een tikkende ouderwetse klok naast het raam, vaalgroene gordijnen die gedeeltelijk het brede raam bedekten. Een salontafeltje met twee tijdschriften: *Psychologie* en *J/M*. Stilte, slechts onderbroken door het monotone tikken van die schijnbaar eeuwenoude klok. Ik kon mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Was de eigenaresse echt in het bezit van een antiek uurwerk, was zij oud geld? Ik stond op en bekeek aandachtig de klok. Oud, heel oud en toch zag ik ergens gestempeld: China. Weer een illusie armer.

De deur ging wijd open en de mediator stond voor me. Opgestoken rood haar, felrode nagels, een spits muizengezicht met rode lippen. Voor een mediator of advocate totaal ongepast, maar als zij een klassieke advocate was geweest, zou ze me nooit een kijkje hebben gegund in haar wereld.

Exhibitionisten zijn er in vele vormen. En deze mediator, Erica Versluis, stond erom bekend dat ze leefde van aandacht. Ze kreeg er meer opdrachten door en het streelde haar ego. Ik had haar niet eerder geïnterviewd, maar de hoofdredacteur kende haar goed.

Ze nam me mee naar de vergaderruimte. Een ovale tafel, ook deze oogde antiek. Ik besepte dat alles in deze

omgeving, zowel het kantoor als Erica, met een laagje schijn bedekt was. Erica ging haar cliënten ophalen. Mijn gsm piepte. Sms'je van de hoofdredacteur met de rituele vraag: *Waar ben je?*

Ik besloot haar niet meteen te antwoorden. Nerveus tikte ik met mijn pen op mijn blocnote. Ik zette mijn taperecorder alvast klaar en hoopte op iets waarmee ik voor de dag kon komen. De deur gleed open en Erica liep, gevolgd door een man en een vrouw, naar binnen. Het echtpaar dat in scheiding lag. Vandaag zou bekend worden wie wat zou krijgen en hoe alles geregeld zou worden. De dagelijkse praktijk van een mediator, maar voor mij was het de eerste keer dat ik zoiets meemaakte. Gezien het uiterlijk van het paar zag het er niet naar uit dat het zou gaan knetteren. Hij was zwaar, dikbui-kig, met een groezelige baard en groene amandelvormige ogen. Hij ging gekleed als een bouwvakker of vrachtwagenchauffeur, met weinig aandacht voor zijn uiterlijk. Typisch een man uit de hedendaagse maatschappij. Zijn vrouw, of toekomstige ex, was niet anders. Zij vertegenwoordigde Nederland in het klein. Een mollig, vol gezicht, met groenblauwe ogen die ze samenknep toen ze me de hand schudde. Haar kapsel in een Vinexcoup geknipt: getrimde, auberginekleurige haren. Ze schoof naast me, in haar wijde blouse met zwart-witmotief, driekwart donkerblauwe spijkerbroek, van onder een slag opgerold, en zwartleren

laarzen. Onmiskenbaar de Miss Etam-look. Zij was helemaal de doelgroep. Ik was opgelucht. Hier kon weinig misgaan. Ik moest gewoon beschrijven hoe de sfeer was, wat er gezegd werd, een foto van de mediator erbij en de namen van het stel anonimiseren. Want ik ging er vanzelfsprekend van uit dat zij niet onder eigen naam in het blad wilden komen.

De vrouw keek naar me. Een flauwe glimlach speelde om haar lippen, een onbetrouwbare lach, want haar ogen spuwden vuur. Ik schoof een beetje opzij. Haar man kwam tegenover haar zitten, de mediator zat aan het hoofd van de tafel met papieren, mappen en formulieren. Er werd niets gezegd. Ik hoorde alleen het ritselen van de paperassen, de zware ademhaling van de obese vrachtwagenchauffeur en het irritante knakken van de vingers van Miss Etam naast me. Ik kon er niet zo goed tegen. Om de zoveel seconden: knak, knak, knak... stilte en dan weer vier seconden later: knak, knak, knak. Als op elkaar volgende weeën. De mediator schoof een verdwaalde lok achter haar oor, gleed met haar tong over haar onderlip, beet daar even licht in en kuchte. Die kuch was interessant, een vergaderingskuch, een aankondiging om aan te kondigen dat ze ging aankondigen dat we van start gingen. Heel officieel. Ik zette me schrap, deed de taperecorder aan, hield mijn pen stevig vast en haalde diep adem vanuit mijn buik en niet de borst, wat me pas na de derde keer goed lukte.

‘We zijn hier samen naar ik dacht om alles af te sluiten, maar ik hoorde op mijn voicemail dat er iets veranderd is,’ zei Erica plechtig.

‘Dat kun je wel zeggen, ja. Wat dat mens nu weer verzonnen heeft. Ze kijkt te veel naar van die wijvenseries,’ gromde de vrachtwagenchauffeur en hij vouwde zijn armen demonstratief voor zijn imposante buik. Zijn ex rechte haar rug, trok haar blouse een beetje naar beneden en schoof dichter naar Erica toe.

‘Ik wil mijn nier terug.’

Even twijfelde ik of ik het goed had gehoord. Een nier als in orgaandonatie of als orgaanvlees in een kruidig sausje? Ik begreep het niet helemaal. Van de mediator hoefde ik niets te verwachten. Haar blik gaf niets prijs. Alsof ze dagelijks zulke absurde claims kreeg.

‘Nier?’ fluisterde ik.

Miss Etam schoof haar stoel naar achteren en boog naar me toe. Ze pakte de taperecorder en bracht die naar haar lippen.

‘Ja, jouw lezeressen mogen best weten wat dit onbetrouwbare stuk vreten me geflikt heeft. Ik heb hem een deel van mijn lijf gegeven en wat doet meneer? Hij gaat er vervolgens met de buurvrouw vandoor. Dat verzin je toch niet? Na achttien jaar huwelijk. Er is in mijn ziel en in mijn lichaam gesneden en hij springt boven op de buurvrouw.’

De mediator zweeg, de vrachtwagenchauffeur boog

zich voorover en zei: 'Jij bent psychisch ziek. Jij spoort niet.'

Ik begreep het nog steeds niet. Of eigenlijk een beetje, maar het drong nog niet geheel tot me door.

'Dus, orgaandonatie?'

Erica knikte. Geen enkele uitdrukking op haar gezicht. Onmiskenbaar botox.

'Maar, dan is dat wel heel erg toevallig, want je moet toch matchen? Bloedwaarden en zo, geen idee hoe dat werkt. DNA?' stamelde ik.

Ik voelde dat ik een geweldig verhaal te pakken had. Opgewonden schoof ik heen en weer op mijn stoel en helemaal per ongeluk, ondoordacht en onprofessioneel, lachte ik kort. Een fout triomfantelijk lachje. Miss Etam en haar ex keken me wantrouwend aan.

'Sorry, zenuwtic. Ik voel heel erg met jullie mee. Dit is voor u beiden erg aangrijpend, pijnlijk en... eh... heel verdrietig.'

De mediator zei niets, vertrok nog steeds geen spier, alleen haar ogen had ze nu wijd opengesperd. Ze leek nu op mijn hoofdredacteur, hoewel iets minder angst-aanjagend. Ik vermande mezelf en de vrouw naast me begon met luide stem in de taperecorder haar verhaal te doen. Het probleem was alleen dat wat zij sprak niet op Nederlands leek. Ik verstond er werkelijk niets van. Haar ex begon erdoorheen te praten. En ook hij deed dat in diezelfde taal. Totaal machteloos, hopeloos en

lichtelijk van slag zocht ik hulp bij Erica. Die knikte een paar maal en schreef wat op in haar map. Even flitste het door mijn hoofd dat ik wellicht een beroerte had. Een jaar eerder interviewde ik een jonge vrouw die dat had meegemaakt en die hoorde en zag alles anders dan in werkelijkheid het geval was. Of het kon ook zo zijn dat er door een knikje in mijn hersenen iets verkeerd was gegaan en ik ineens, net als alzheimerpatiënten die in het buitenland terechtkomen, de taal niet meer kon verstaan en terugviel op mijn moedertaal. Zoals in *Hersenschimmen* van Bernlef, dat ik op school had moeten lezen. Ik hief mijn hand op en dacht dat ik iets in het Marokkaans tegen de mediator zou zeggen, maar ze verstond me gewoon en zei zuchtend: 'Ze komen uit Volendam.'

'Aha!'

'Dit is Volendams,' zei ze. 'Hun dialect.'

Ik knikte begrijpend en was opgelucht. Nederland had, net als Marokko, zo zijn Berberstammen, naast het Fries dus ook Volendams. Logisch.

Erica zei met lijkzige, zware stem dat ze even de aandacht wilde. De bijna ex-echtelieden gingen enorm tekeer. Het was erg bevreemdend om te zien dat ze niet tegen elkaar spraken maar tegen de taperecorder. De man graaide het apparaat uit de handen van Miss Etam en begon er op zijn beurt in te praten.

Begrepen die mensen niet dat ze onverstaanbaar wa-

ren? dacht ik vertwijfeld. Hij was witheet en haar gezicht kleurde rood tot ver achter haar oren, zweetdruppels gleden langs haar voorhoofd, haar Sapph-bh in. Tenminste, het leek op een Sapph. Ik zag bandjes die de borsten omklemden alsof ze rollades waren. Roze-rode, witgekleurde rollades, die op en neer bewogen. En toen ineens was de rust weergekeerd. Dit alles had niet langer dan een halve minuut geduurd. Verbazingwekkend, nooit eerder had ik zulke temperamentvolle Noord-Hollanders ontmoet, ik dacht dat zoiets alleen voorbehouden was aan de zuidelijke culturen. Weer wat geleerd. Maar nog altijd was ik geen steek verder en ik begon me een beetje zorgen te maken of ik het straks allemaal wel kon verstaan bij het afluisteren. De vrouw richtte zich tot mij. 'Schrijf mijn naam maar op. Iedereen mag weten hoe ik heet. Erica zei dat we dit anoniem konden doen, maar ik heb niks te verbergen. Schrijf maar op: Tineke Tol en hij is Bert Tol.' Dat liet ik me geen tweede keer zeggen. Snel krabbelde ik de namen in het schriftje. 'En wilt u ook gefotografeerd worden?'

Tot mijn blijdschap antwoordde Tineke met een langgerekt: 'Ja!'

'Dit is mijn lijfblad. Mijn drie vriendinnen en ik hebben er een abonnement op. Scheelt in de kosten. Ik lees het al jaren en iedereen mag van mij de waarheid weten. Ik heb niets te verbergen.'

‘Drama, allemaal drama,’ zei Bert Tol. Hij stond op, pakte de karaf water en schonk zijn glas vol dat hij in één teug leegdronk. ‘Ik hoef niet met m’n kop in dat wijvenblad van jullie. Ik wil hier gewoon mijn zaakjes regelen en mijn leven weer oppakken.’

‘Jouw leven?’ sneerde Tineke. ‘Mijn leven zul je bedoe-
len. Kijk.’ Ze trok haar blouse omhoog en toonde het
litteken. ‘En een pijn dat het nog steeds doet. Een nier,
een hele nier ben ik kwijt en wat krijg ik ervoor terug?
Nou? Ja, verraad. Jij hebt me verraden.’

Ze wendde zich weer tot mij en zei: ‘Hij heb me ver-
raden.’

Ik schreef en zij praatte. Hier kon ik goede sier mee
maken. Het was positief dat ze met foto en al in het ar-
tikel wilde komen, dat maakte het een stuk geloofwaar-
diger want wie verzint er nou zoiets? Ik was benieuwd
hoe de mediator dit zou oppikken, want kon dit juri-
disch gezien eigenlijk wel, een orgaan terugvorderen
en hoe ging dat dan? Terug naar het ziekenhuis, het
stukje vlees oogsten en terugstoppen bij de eigenaresse?
Ik kreeg er een heel erg Marktplaatsgevoel bij. Derde-
handsorgaan. Misschien zou het zelfs een precedent-
werking krijgen en zouden na het verschijnen van het
artikel alle exen in Nederland en België die hun part-
ners van organen hebben voorzien, die massaal terug-
vorderen. Jij het huis? Ik mijn lever terug. Fascinerend.
Ik kon alleen nog niet begrijpen waarom partners el-